

העולם הזה, שבועון החדשות הישראלי ♦ המערכת והמינהלה: תל-אביב, רחוב גורדון 3, מל. 03/232262/136. תאריך: 136. העורך הראשי: אורי אבנרי ♦ עורך תבנית: יוסי שגון ♦ רכז המערכת: שלמה פרנקל ♦ עורכי כיתוב: תמי מזוביץ וגיורא נוימן ♦ צלמי מערכת: ציון צפירי, ענת סרגוסטי וציפי מנשה ♦ עורכת דפוס: אהובה קורן ♦ ראש המינהלה: אברהם סימון ♦ מחלקת המודעות: רפי זכרני ♦ המו"ל: העולם הזה בע"מ ♦ הרפסה: הרפוס החדש ♦ הסצה: גר בע"מ

בהשפעתה על קיום העיתונות החופשית במדינת ישראל.

המקומונים הראשונים היו נסיונות כנים למלא חלל שהיה קיים לגבי הריווח על המתרחש בערישה, המזרחיים בעיתונות הארצית. במידה שחולקו בחינם וסמכו רק על מימון של בעלי-מודעות, הם פתחו פתח להשחתת העיתונות.

אחר-כך, התלבשו על כך העיתונאים הארציים. מתוך להט ההתחרות בנייהם התחילו גם הם לחלק עיתונאים מקומיים. מעולם לא הבנתי את קוצר-הראי של עורכי-עיתונות אלה, שלא הבינו שהם כורתים את הענף שעליו יושבת העיתונות החופשית.

שניים-שלושה מן המקומונים אלה הם בעלי איכות עיתונאית, ויש לעורכים שאיפה להגיש לקורא-החינם חומר עיתונאי אמיתי. אבל אלה הם החריגים. ברוב המקומונים — השם הראוי לעלונים אלה הוא "חינמונים" — השיטה היא למלא את השטח הריק שבין המודעות בניכוב כלשהו, כדי לעשות על קורא-החינם את הרושם שהוא מחזיק בידו בעיתון. הדמיון בין החינמונים לעיתון אמיתי הוא כדמיון שבין "פרלמנט" בדמוקרטיה עממית ובין פרלמנט אמיתי, שנבחר בכחירות חופשית.

סכנה לעיתונות החופשית

הסכנה לעיתונות החופשית, הנובעת ממכת-החינמונים, היא בכמה וכמה מישורים. ראשית, החינמונים מבקשים לקחת מן העיתונות הלגיטימית את המודעות, שהיא זקוקה להן כדי להתקיים, אכן, וזוהי כל מגמתם של עלונים אלה, המקומים בידו איליהו צינייט כדי להרוויח כסף. תוך כדי כך מרגילים החינמונים את המפרסמים לכך שהם יכולים להכתוב למערכת מה לכתוב ומה לא.

שנית, מכיוון שהחינמונים צריכים למלא איכשהו את החלל הריק שבין המודעות, וגם להעמיד פנים כאילו הם דומים לעיתונאים אמיתיים, עליהם לשכור עיתונאים. נוצר ביקוש לעיתונאים שאין לו כל יחס לצרכים האמיתיים של מדינה כמו ישראל. כל מי שיועד להתחזק בידו עט ולכתוב, מבלי לשגות יותר מפעמיים-שלוש בכל מישפט, יכול לקבל עתה תפקיד ותואר של "עיתונאי". כך נוצרת התחרות, המשבשת את רמת המיקצוע העיתונאי. (אני רוצה לגרוע בכך מוכיותיהם של קומץ העיתונאים האמיתיים, שהתפתו ללכת כשדה הזה).

אחרי שקוטלר התפטר, לא חדלו החינמונים להופיע, משמע, נמצאו עורכים חדשים, שלא בחלו בתפקיד שקוטלר לא הסכים למלאו — לערוך "עיתון" שמגמתו היא להתחזק לבעלי-המאה ולבעלי-השררה, כדי להשיג מהם שוחד בצורת מודעות. קשה להעלות על הדעת תפקיד מאוס יותר, המבזה את עצם המושג "עיתונאי".

העיתונות החופשית ממלאה תפקיד חיוני בסדר-החיים הדמוקרטי. כל פגיעה בה היא פגיעה בעצם קיומנו כחברה חופשית. על אף שגיאותיה ומחוליה החמורים, שעליהם עמרנו לא פעם, מילאה העיתונות הישראלית תפקיד חיוני במילחמת-הלבנון.

מ.א.ב.א.

כתבת השער הקדמי: חנינה לאבו-חצירא?

מאחורי הקלעים כבר מתכוננים עסקני תמ"ז את הצעד הבא: פניה לנשיא המדינה חיים הרצוג, שהוא מחותנו של ניסים גאון, פטרוך המוסלגה, בבקשת חנינה למנהיג שנשלח לכלא.

כתבת השער האחר: "אני ספרדיה ומצליחה!"

השדכנית הלנה עסרם, שחזרה מזרז-יורק כדי לנהל את מישפטה נגד הטלוויזיה הישראלית שהציגה אותה כרמאית, מאשימה: "ל-כתבת שרי רז כאב שר אני ספרדיה ומצליחה!"

רוצחים

את

חקירת

גדינצווייג

בעצרת-האבל לזכר אמיל גדינצווייג התייצב צעיר אלמני, שטען כי ידועה לו זהות הרוצחים. כל הנכחים, כולל אנשי מישטרת התרשמו כי האיש הוא תימנדני, היום, הצי שנה אחרי הריצח, מחשבת אותו המישטרה כגדינצווייג. צוות-החקירה שולף ארנבים מהרובע, עוצר מישהו. מדליף משהו — וזה יוכיחים לתמוס את הריצח הלי-נים והזעזעים.

10

החרות

וההפקרות

לחשודים טרם נודע על כך, אך העולם הזה גילה: בימים הקרובים יוגש כתב-אישום בעבירות של זיוף, פירמה והפרת-אמונים נגד עסקני-סטודנטים של חרות, שעשו ככל העולה על רוחם נחב"רות נסיעות.

65

שבת שווה

זהב

כל ח"כ של אגודת-ישראל מקבל מיליארד שקלים בשנה מכספי הציבור. השיטה, שאב"רם שפירא (בתמונה) קרא לה ב"בס-טראח", היא פשוטה: דורשים בקול חקיקה כלשהי בענייני דת ואחר כך בשקט-בשקט מקבלים תמורתה הרבה שקלים.

12

כוח

תחת מוח

למרות עדיפותו הענקית של צה"ל על פני יריביו במילחמת-לבנון, הוא לא השת צנחן ותקן ומחיר. אשת מסיבת הכשרון היא ההסתמכות על כוח שריון מאסיבי שאינו יעיל בתנאים הדרים וקשים.

29

מיילגת רפול

הרמטכ"ל לשעבר והנגר בהוזה רפאל (רפולי) איתן הספיק לייצר שרשרתים. עתה הוא בונה לעצמו כיסא גדול, כפוליטיקאי. הוא דחה הצעות להצטרף לחירות ולתחיה, וחולם על תנועה חדשה. בין השאר הוא מאיים לפתוח את ה"סה נגד שרון".

5

לראות או לא לראות

האם רשאים הסבא והסבתא לדרוש מאלמנת בנם להיפגש עם נכדיהם, חרף רצונה של האלמנת? במדור חוק בצד מנתחת אילנה אלון את זכויות הסבים על פי החוק. סעף שחנקק אחרי מלחמת ששת הימים, נורה שהמערכת המשפטית תקבע את הזכויות.

40

שורשים תימניים

יהודית נגר החליטה לחזור לשורשיה. יום לפני נשואיה היא ערכה טקס חנינה מסורתית בבית הר"ר ריה בילוד, והכריזה: "ה" מסורת ה" תימנית ער" שה לי טוב על הנשמה".

36

המדורים הקבועים:

44	זבולון המר, אריה איבצן, יצחק בנר, אמנון אריאלי, ציפי שביט ומוריס לוי	4
46	נמר של נייר	5
48	קולנוע	15
50	אנשים בעולם	16
52	עולם קטן	18
55	אתה והשקל	21
56	מיבחר שיודרים -	22
57	שידור	23
58	רחל המרחלת	24
60	לילות ישראל	39
63	ספורט	43
70	תמדרים	